

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Ermənistan-Azərbaycan, ərazilərin işğaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə ediləsi

Bgün Ermənistanda siyasi gündəmin ən aktual mövzularından biri də Zəngəzur dəhlizi ilə bağlıdır. Xüsusən də Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Televiziyasına müsahibəsində səsənləndirdiyi fikirlər Ermənistanda böyük rezonans yaradıb.

Xatırladıq ki, prezident Zəngəzur dəhlizinin yaradılmasının Azərbaycanın milli, tarixi ve gələcək maraqlarına tam cavab verdiyini bildirib: "Biz Zəngəzur dəhlizini icra edəcəyik, Ermənistan bunu istəsə də, istəməsə də. İstəsə, daha asan həll edəcəyik, istəməsə də zorla həll edəcəyik. Necə ki, mən müharibədən əvvəl və müharibə dövründə demişdim ki, bizim torpağımızdan öz xoşunuzla rədd olun, yoxsa sizi zorla çıxaracağıq. Belə də oldu. Zəngəzur dəhlizinin taleyi də eyni olacaq. Bizim əsas rəqibimiz zamandır. Çünkü dəmir yolunun, avtomobil yolunun çəkilişi vaxt tələb edir. Ona görə bütün güclər səfərbər olunub ki, bu layihə icra edilsin. Beləliklə, Azərbaycan xalqı 101 il bundan əvvəl bizim əlimizdən alınmış Zəngəzura qayیدacaqdır."

Böyük qayıdışın başlangıcı

başlangıcı... Ermənistanda belə hesab edilir ki, əslində Azərbaycan Prezidentinin deyikləri təsadüfi xarakter daşıdır. İndi erməni ekspertlər bildirir ki, azərbaycanlılar ilk olaraq Zəngəzura, daha sonra Ermənistanda yaşadıqları bütün ərazilərə qayıdaçalar. Zəngəzura qayıdış həm də İrəvana qayıdışın başlangıcı hesab edilməlidir. Burada xatırla daq ki, ADA Universitetində keçirilmiş "Cənubi Qafqaza yeni baxış: münaqişədən sonra inkişaf və əməkdaşlıq" adlı beynəlxalq konfransda ABŞ-in Princeton Universitetinin dosenti Maykl Reynoldzun sualına cavabında da Prezident İlham Əliyev bu xüsusda konkret fikirlər səsləndirib: "Mən deyəndə ki, Zəngəzur qədim Azərbaycan torpağıdır, bu həqiqətdir. Zəngəzur 1920-ci il - 101 il əvvəl. Ondan əvvəl o torpaq bize məxsus idi. Onların bu gün Sevan adlandırdığı Göycə gölünün etrafında azərbaycanlılar yaşayıblar. Bu da bir həqiqətdir. XX əsrin əvvəlindəki

Azərbaycanlıların Ermənistandakı əzəli torpaqlarına qayıdışı Üçün tarixi fırsatı yaranır...

"Axi suverenlik təkcə fiziki cəhətdən yox, Ermənistənin rəqiblərin aqressiv bəyanatlarına adekvat cavab vermədiyi zaman da tapdalanı bilər. Bəlli ki, Ermənistən XİN-in Zəngəzurla bağlı bəyanatından sonra özümüzü daha əmin hiss etmədik, Zəngəzur sakinlərinin həyatı isə daha təhlükəsiz olmadı". Ermənistənin keçmiş baş naziri Qrant Baqratyan isə bildirib ki, İlham Əliyevin Zəngəzur açıqlamaları tesadüfi xarakter daşımir. Baqratyanın sözlerinə görə, dünya İlham Əliyevi qınamır və hətta belə bir təessürat var ki, dünya "Zəngəzuru da verin, qoy sakitləşsin" deyir: "Zəif təref ermənilərdir, qoy məsələ ermənilərin hesabına həll edilsin". Baqratyan vurğulayıb ki, Ermənistən prezidentinin ve baş nazirinin Zəngəzuru Azərbaycana verəcəyini düşünür.

Ermenistan müxaliflerinin birləşdiyi "Vətenin xilası" uğrunda hərəkat"ın baş nəzir vəzifəsinə namizədi Vazgen Manukyan da maraqlı fikirlər səsləndirib. O bildirib ki, Qarabağ məsələsi Azərbaycan üçün prestij məsələsi ididə, Zəngəzur məsələsi strateji məsəlidir. Ermenistanın keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyan isə qeyd edir: "Əminəm ki, əsasən Zəngəzuru, Mehrini, Sisianı əhatə edən yolların blokadan çıxarılması gələcəkdə Ermenistanın və Qarabağın dərin blokadadasına gətirib çıxaraçaq". Onun sözlerinə görə, Ermenistana iqtisadi cəhətdən təzyiq göstəriləcək: "İqtisadi cəhətdən bize təzyiq göstərəcəklər, bu ərazinin demografik mənzərəsi də dəyişəcək, sadə desək, türkələr Zəngəzuru doldurmağa gələcəklər və ölkəmiz üçün çox pis vəziyyət yaranacaq".

**İrəvan Bakıya
əngəl olmaq
gündə deyi**

Hazırda Ermenistanda müyyən qüvvələr Zəngəzur dəhlizinin reallaşmasına qarşı çıxır. Lakin Ermənistanın istəyindən asılı olamayaraq, Azərbaycan Zəngəzur dəhlizinin fealiyyətini təmin edəcək. 2020-ci il noyabrın 10-də və 2021-ci il yanvarın 11-də imzalanmış üçtərəfli bəyanatlar da bunu özündə ehtiva edir. Bu bəyanatların əsas şərtlərin-dən biri regonda kommuniki-kasiya əlaqələrinin bərpası, o cümlədən Zəngəzur

dəhlizinin işə salınmasıdır.

Zəngəzur dəhlizinin işə salınmasıdır. Zəngəzur dəhlizinin işə salınması təkcə yeni nəqliyyat marşrutunun və Azərbaycanın əsas hissəsinin ilə Naxçıvan arasında quru əlaqəsinin yaradılması baxımından əhəmiyyət kəsb etmir. Bunun ən önemli tərəflərindən biri də, Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan xalqının 101 il bundan əvvəl əlimizdən alınmış Zəngəzura qayıtmaq imkanı əldə etməsidir. Artıq Zəngəzur dəhlizinin inşası istiqamətində eməli işlərə start verilib. Bununla bağlı Türkiyənin nəqliyyat və infrastruktur naziri Adil Karaismailoğlu Türkiye jurnalistlərinə açıqlamasında mühüm açıqlamalar verib. Nazir Naxçıvani Azərbaycana birləşdirəcək avtomobil yolu tikintisinin getdiyini, ilin sonuna kimi

siya Dəmir Yolları" ASC tərəfindən müvafiq işlər start verilib. Bu da o deyək məkdir ki, Ermənistən Zəngəzur dəhlizinin inşasına engel olmaq iqtidarından deyil. Ermənistanda nəzərə alınmalıdır ki, Azərbaycan münaqişə səhifəsinə bağlamağa hazır olduğunu dəfələrlə bəyan edib, bu məqsədə bütün qonşu ölkələrin iştirakı ilə bölgədə inkişaf və əməkdaşlığı təmin edən gələcəyə baxışlarını ortaya qoyub. Elə bu kontekstdə Azərbaycan tərəfindən bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması ilə bağlı əməli addımlar atılır. Bu, Ermənistanda da düzgün qiymətləndirilməli, əməkdaşlıq üçün adekvat addım atılmalıdır. Əks təqdirdə ən çox uduzan və zərər görən tərəf elə Ermənistən özü olacaq.

Türkiyedən Ermənistana göndərilən mühüm mesajlar

İndilikde beş görünür ki, karşısındaki dövrde Zengəzur dəhlizli Ermenistanda siyasi müstəvیدə daha böyük çekişmə predmetine çevriləcək. Bu, Nikol Paşinyanın Zengəzur vilayeti nə son səfərindən sonra özünü daha qabarlıq forma da bürüzə verir. Ermenistan baş nazirinin keçmiş müavini Armen Gevorqyan bildirir ki, Zengəzur dəhlizli sənədlerinin imzalanmasına hazırlıq gedir və İrevan üzərinə müvafiq öhdəliklər götürüb: "Niyə Nikol bu qədər qəfil şəkildə Zəngəzurə getdi? Kim deyə bilər? Orada ondan nə eşitdik? Tehdidlərdən və yerli sahələri cəzalandırmaqla bağlı qanunsuz tələblərinin dən başqa heç nə. Nikol

Zengəzur feallarını zərərsizləşdirməyə çalışaraq vəziyyəti süni şəkildə ağırlaşdırır. Bu da Zengəzur dehlizinin maneəsiz həyata keçəcəyi deməkdir."

Artıq dəfələrlə deyildiyi kimi, dəhlzin işe düşməsi Ermənistan üçün böyük iqtisadi faydalara vəd edir. Bu, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşmasında vacib addimlardan biridir. İki ölkə arasında əlaqələrin normallaşması Ankara-İrəvan münasibətlərində də yeni səhifə aça bilər. Bunu Türkiyənin milli müdafiə naziri Hulusi Akarın ABŞ-in "RealClearDefense" jurnalında dərc olunan məqaləsində yer alan fikirlər də təsdiq edir. Məqaləsində nazir bildirir ki, keçən il Ermənistanla Azərbaycan arasında elan olunan atəşkəs yeni bir səhifə açmaq üçün önemli fırsat yaradır: "Bundan əlavə, Türkiye 2021-ci ilin fevralında Ermənistan-dakı çevriliş cəhdini ilk qinanlayan ölkələrdən biri oldu. Təhlükəsizlik, sabitlik, sülh və firavanlıq fırsatı təkcə Ermenistan üçün deyil, bütövlükdə bölgə üçün vacibdir. Ermənistan rəhbərliyi sülhə investisiya qoymağı seçsə, Türkiyənin Ermenistana göndərdiyi mesajı dinləsələr, bütün bölge üçün yüksək səviyyədə siyasi və iqtisadi mənfiətlər olacaq". İndi bütün bunlar fonunda seçim Ermənistanındır. O, ya Azərbaycan və Türkiye ilə əməkdaşlıq şərraitində inkişaf edəcək, ya da məhvə doğru gedəcək.

Tahir TAĞIYEV
Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyiyle çap olunur.